

Ytterligere kommentarer: Behold besteårsregelen

Norsk Kvinnesaksforening går i mot forslaget fra pensjonskommissjonen der alle yrkesaktive år skal telle likt, og vil at besteårsregelen i folketrygden beholdes. For kvinner er det svært viktig at dagens regler, der de 20 beste årene i arbeidslivet legges til grunn når pensjonen skal regnes ut, blir videreført. Vi vet at omsorgsoppgaver gjør at mange kvinner arbeider deltid, mens andre er uten lønnet arbeid en periode. Kvinnene blir derfor taperne i det nye pensjons-forslaget også på dette punktet. NKF vil derfor beholde dagens regelverk.

Behov for reform overbeviser ikke

Norge brukte i år 2000 litt under OECD-gjennomsnittet (6,5 / 5,9) til pensjon regnet som prosent av Fastlands BNP (olje virksomheten holdt utenfor). I følge finansdepartementets fremskrivninger vil denne prosenten dobles i 2050 uten reform. Dersom Norge innfører en billigere pensjonsordning i form av kommisjonens foreslåtte løsning, vil prosent av BNP som går til pensjon reduseres med 2-3 prosent. Dette kunne ha vært løst med økende skattetrykk, men siden ingen andre land baserer fremtidige pensjoner på økt skattetrykk, har ikke regjeringen vurdert skatteøkning som en aktuell løsning. Av de fremlagte prosenttall i tabell 1.2 er ikke innsparingen med pensjonsreformen stort større enn differensen mellom nye og gamle utregninger basert på befolkningstall. Vi mener derfor at kommisjonen ikke har overbevist oss om nødvendigheten av å innføre et billigere pensjonssystem. Vi gir også derfor bestemt ikke vår tilslutning til at det haster med innføringen av reformen.

Vekst i BNP mangler

Vi ser at fremskrivningen for pensjonsbelastningen i 2050 baseres på en forventning om økt levealder, men ikke på en forventning om økt produktivitet, altså økonomisk vekst. Hvorfor forutsettes ikke en vanlig vekstrate i BNP – som ellers alltid er med?

Bedre demografisk vurdering nødvendig

De fremtidige pensjonister lever i dag, men den totale mengde yrkesaktives del av befolkningen, altså den skatte-betalende delen, er derimot usikker. Den vil påvirkes både av fertiliteten og av innvandringen. Den vil i høy grad være avhengig av den økonomiske politikken som blir ført i

fremtiden. Hvorfor tar man ikke med antall barn i den demografiske vurdering? Sammenlagt belastning på et offentlig system forandrer seg ikke så mye over tid når både barn og gamle sees i sammenheng.

Pessimisme

Det er ytterst vanskelig å spå om fremtiden, men kommisjonens tall virker svært pessimistiske med hensyn til å kunne ta ut økonomiske gevinster av den teknologiske utviklingen.

Bedre konsekvensoversikt

Innenfor dagens regler er det et problem for mange deltidsansatte med lav inntekt at de ikke oppnår tilleggspensjon ut over minstepensjonen. Vi savner en bedre oversikt over konsekvensene av modernisert folketrygd for ulike lønnsgrupper hvor alle faktorer blir tatt med.

For lang opptjeningstid

Når det gjelder forslaget om å premiere både lang opptjeningstid og høy lønn, ser vi klare ulemper for store kvinnegrupper med fysisk hardt og dårlig betalt arbeid. De vil ha vanskelig for å oppnå premiering. Reformen foreslår også økt opptjeningstid i folketrygden til 43 år samtidig som det skal kunne åpnes for å arbeide lengre enn til 70 år som i dag. Med vår erfaring fra det moderne arbeidslivet virker dette virkelighets-fjernt for mange yrker.

Tradisjonsbrudd

Med denne tidsforskyvningen i opp-tjeningstiden vil færre personer oppnå full pensjon. Det å forlenge arbeidsalderen bryter dessuten med en over to hundre år lang tradisjon med å ta deler av det økonomiske overskuddet ut som økt fritid.

Motvirker likestilling

Kravene til opptjening av fulle pensjonsrettigheter er urimelig høye, i tillegg utgjør opparbeidet pensjon en mindre del av total pensjonsytelse. Ut fra dagens situasjon med både kjønnsdelt arbeidsmarked og kjønnsdelte private omsorgsoppgaver, vil et slikt krav i seg selv hemme eller forsinke utviklingen i retning av et mer likestilt arbeidsliv og familieliv. Dermed vil vi få en pensjonsordning som i praksis motvirker likestilling.

For Norsk Kvinnesaksforening

**Berit Kvæven
leder**